

Čís. 6991.

Úrazové pojištění dělnické (zákon ze dne 28. prosince 1887, čís. 1 ř. zák. na rok 1888).

Podnikatel není zodpovědným podle §u 47 zák., třebaš byl ve svém závodě dílovedoucím nebo dozorcem.

K ručení podnikatele podle §u 46 zák. nestačí, by podnikatel své povinnosti vědomě a úmyslně zanedbával, nýbrž se vyžaduje, by zanedbání povinnosti se stalo v úmyslu, by byl způsoben určitý úraz.

(Rozh. ze dne 13. dubna 1927, Rv I 1403/26.)

Žalobce, tovární dělník, byl zachycen v továrně strojem a poraněn. Žalobní nárok o náhradu škody proti továrníku a dohlížiteli neuznal procesní soud první stolice důvodem po právu, o d v o l a c í s o u d napadený rozsudek potvrdil. D ů v o d y: Nesprávné právní posouzení věci spatřuje odvolání v mylném výkladu §u 46 úrazového zákona soudem první stolice, jelikož prý podle tohoto zákonného ustanovení není třeba zlého úmyslu a zúmyslnost u žalovaného nutno ze všeho, co v řízení civilním a trestním vyšlo na jevo, předpokládati. Poněvadž žalovaný neustanovil dozorce, ručí prý sám jako vedoucí závodu podle §u 47 úraz. zákona. Právnímu názoru žalobcovu nelze přisvědčiti. Podle §u 46 úrazového zákona ze dne 28. prosince 1887 čís. 1 z roku 1888 ř. zák. může pojištěný proti podnikateli nárok na náhradu škody uplatňovati, když úraz byl jím úmyslně přivoděn. Ani hrubé zavinění, jak z ustanovení §§ 45 a 46 cit. zák. jde, nemůže nárok pojištěného na náhradu škody proti němu odůvodniti. O úmyslném poškození, způsobení úrazu žalobci žalovaným nemůže býti řeči. Neboť trestním rozsudkem byl žalovaný uznán vinným přestupkem §u 335 tr. zák., jehož se dopustil tím, že opomenul zakrýtí hřídel a kotouč pro řemen ve smyslu §u 66 c) nařízení minister. obchodu ze dne 23. listopadu 1905, čís. 176 ř. zák. Nejde tedy o úmyslné přivodění úrazu, nýbrž nanejvýše o hrubou nedbalost žalovaného. Ve sporu úmyslné přivodění žalobcova úrazu žalovaným taktéž nebylo prokázáno. Ani podle §u 47 úraz. zák. není žalobcův nárok odůvodněn. Tímto zákonným ustanovením jest upraveno ručení třetích osob mimo podnikatele. Neustanoví-li podnikatel osoby v §u 47 zákona jmenované ve svém podniku, není tu prostě tohoto ručení podle §u 47 zákona úrazového. Že by se § 46 vztahoval jen na podnikatele, kteří ustanoví vedoucího závodu, a ne na ony, kteří sami funkci tu vykonávají, že by tedy v případě, vede-li podnikatel sám svůj podnik, ručil též podle §u 47 cit. zák. za zavinění, ze srovnání předpisů §§ 46 a 47 zákona dovoditi nelze.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Dovolateli nepodařilo se vyvrátiti důvody, ze kterých uznal odvolací soud, že jeho nárok není ani podle §u 46 ani podle §u 47 zákona

o úrazovém dělnickém pojištění ze dne 28. prosince 1887, čís. 1 na rok 1888 ř. zák. po právu. Odvolací soud vytkl správně, že § 47 upravuje ručení třetích osob za podnikové úrazy, totiž všech osob mimo poškozeného a mimo podnikatele. Na ručení podnikatele vztahuje se výhradně § 46 zákona. Pravý smysl §u 47 jest, že všechny třetí osoby, počítajíc k nim také zmocněnce nebo representanty podnikatelovy, jeho dílovedoucí, mistry a dozorce, ručí za podnikové úrazy podle všeobecných právních pravidel o náhradě škody, s tou jedinou výjimkou, že nárok na náhradu oné části škody, za kterou odškodní zaměstnanec úrazová pojišťovna, přechází na pojišťovnu. Pokus žalobcův učiniti také podnikatele zodpovědným podle §u 47, zastává-li ve svém závodě funkce dílovedoucího nebo dozorce, stroskotává o jasný doslov §§ 46 a 47 zákona v jejich souvislosti. Příklad by se však také citu sociální spravedlnosti, by velký podnikatel, jenž technické řízení provozu vykonává jinými lidmi, ručil podle § 46 jenom za úmysl, ale malý podnikatel, který se musí sám starati o výrobu, musil ručiti také za pouhou nedbalost. Zřejmě bezdůvodné jest dovolání, pokud se snaží dolíčiti oprávněnost zažalovaného nároku i z § 46 tvrzením, že zavinění žalovaného se má pokládati za úmyslné. Poukaz na rozhodnutí Glaser-Unger č. 7232 jest zcela nemístným, předmětem onoho rozhodnutí byl nárok nikoliv poškozeného, nýbrž úrazové pojišťovny proti podnikateli, tedy případ §u 45 úrazového zákona, ve kterém podnikatel ručí nejen za úmysl, nýbrž i za hrubé zavinění. Pojištěnci a jeho pozůstalým příslušel podle §u 46 nárok na náhradu proti podnikateli jenom, když byl úraz jím neb jeho zákonným zástupcem neb representantem způsoben úmyslně, což znamená ovšem podstatnou změnu všeobecných právních pravidel. Nestačí, jak se dovolatel mylně domnívá, by podnikatel své povinnosti vědomě a úmyslně zanedbával; nestalo-li se zanedbání jich v úmyslu, by byl způsoben určitý úraz, není podnikatel za něj zodpovědným. Že by žalovaný byl měl takový úmysl, nebylo ani v trestním ani v civilním řízení tvrzeno, tím méně zjištěno. Poněvadž se sotva kdy přihodí, by bylo podnikateli dokázáno úmyslné zavinění úrazu, jest ve skutečnosti §em 46 jeho ručení za následky úrazu proti pojištěnému a jeho pozůstalým skoro úplně vyloučeno, ale to se stalo vědomě a úmyslně. Jak plyne také z projednávání návrhu zákona v parlamentě, mělo to býti náhradou za to, že byly podnikatelům současně uloženy náklady pojištění úrazů, za které by podle všeobecných právních pravidel neručili. Soudům nepřísluší uvažovati o tom, zda takové zrušení práv příslušejících poškozeným podle všeobecných právních pravidel bylo odůvodněné a spravedlivé, jim náleží posouditi žalobcův nárok s hlediska nikoliv sociálně politického, nýbrž právního, pak nemůže však býti o něm jinak rozhodnuto než se stalo.

Čís. 6992.

Smlouva sprostředkovatelská.

Byl-li nárok sprostředkovatelův na provisi podmíněn tím, že kupitel zaplatí část kupní ceny, nemá sprostředkovatel nároku na provisi,